

LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.— OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VII. Broj 46.
Sibenik, 15 studenoga 1936.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA UREDNISTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Dvije demokracije

Zadivljuju nas bučni slapovi rijkâ. Ne samo radi svoje pjevušave ljepote, koja se odražava u mirijadama onih iskričavih kapljica, nego i radi njihove gorde, nezaustavne navalne snage koju čovjek ne može skršiti. Snebivamo se i pred rušilačkom moći gorskih bujica, kao i pred tolikim drugim prirodnim pojavama.

Pa ipak se čovjek uzdiže nad svim tim! Jer i bučni slapovi, i rušilačke bujice, i druge prirodne moći rade slijepo, po nužnom prirodnom zakonu, a jedino čovjek ima svijest oslobodi. On je jedino slobodno biće na zemlji!

I čovjek, kao slobodno biće, ne trpi ničije nasilje nad sobom. Otkad je postavljen na zemlju: — ne bori se samo za kruh nego i za slobodu!

Tu neugasivu čovječju potrebu i čežnju za ličnom slobodom, zapisivali su svi veliki pokreti na svoje zastave. Ali bilo je, i ima ih, koji su tu čežnju za slobodom upotrebljavali samo kao upaljivu krilaticu. Kao cimer i krinku, pod kojima su željeli uspješnije uči među narodne redove, da ih onda upregnu pod svoj teški jaram.

Komunistički agenti obilaze naše gradove i sela. Zalaze već i u najzabačenije čadave potleušice. Naravno, odmah ne otkrivaju sve karte. U početku svakome uštrcavaju injekcije o pravdi i slobodi, — govore o demokraciji, o slobodnoj narodnoj volji koja, već jednom, mora doći do izraza i uspostaviti pošvuda pravdu.

I ko se neće oduševiti riječima o divnoj, vilinskoj demokraciji i zlatnoj slobodi!? — Ta o njima sanjamo još iz djetinjstva!

Demokracija! — lijepa riječ, a još dublji je njezin smisao.

DEMOKRACIJA UČI: Nije dozvoljeno nekolicini nezasićenih silnika držati među kliješćima čitav jedan narod. — DEMOKRACIJA KRIČI: Neka nestane s lica zemlje svih kapitalista koji uskraćuju pravednu plaću radnicima, a uz to od njih stvaraju robove svojih strojeva i svog krvavog, blatnog novca! — DEMOKRACIJA OBJAŠNJAVA: Svaki čovjek, jer je slobodno biće, ima pravo slobodno misliti i širiti tu svoju misao, ukoliko ona objektivno ne škodi zajednici.

Komunistima oduzimamo riječ!

Komu je lakše raspravljati — nama ili komunistima? Nama!

Zašto?

Jer naš katolički sistem ima betonski čvrste temelje. Jak i istinit je kao Onaj koji nam ga je donio. Mi znamo na čemu smo, a naši protivnici i sami sumnjaju u svoje riječi. Kolikogod oni govorili da su materijalisti, i ne znam kako oni nastupali s uvjerenjem da iza smrti nema ništa, sa stopostotnom sigurnošću možemo ustvrditi da sumnjaju u svoje riječi i da se buni u njima nešto što se nikako ne može pomiriti s tim „uvjerenjem“.

Ideje su uvijek pokretale svijetom, a na idejnom terenu smo mi pobjednici.

Ali, u mnogo slučajeva, pače u apsolutnoj većini — čovjek je rob stila. Ko mu na zgodniji način pristupi, njegov je.

U tomu su komunisti pred nama!

Krist je uistinu rekao: sinovi tame su pametniji od sinova svjetlosti u naraštaju svomu! Ali ovo se nema samo shvatiti kao konstatacija, nego i kao prekor.

Poštenjaku je laž mrska, ali koji put i njemu kao da godi biti prevaren. A komunisti su majstori u laganju i pokazivanju dvaju lica; ne samo dvaju, nego ih oni u rezervi imaju kolikogod ih treba pokazati, samo da zavaraju, zaslijepe, obmame: Oni ni ne mogu drukčije. Njima lažu tuđi, a oni lažu svojim.

Narav čovjekova je sklona zlu, ali to nije rečeno da je se ne može i upravljeti na dobro.

Istina mora pobijediti!

Ako laž pokazuje prividne uspjehe, to je samo radi toga, jer istina nema raspoloživi broj svojih apostola. Bore Istine su preobzirni.

Ako su bili preobzirni stariji, nećemo biti mi — mladi!

A sada se zaustavimo i odgovorimo na pitanje: Ko danas najglasnije nastupa u ime demokracije?

Svi ćemo se složiti, ako rečemo: KOMUNIZAM.

Eto, u tome i jest sva podmukla podlost komunizma! On koji naučava, kao prvu dogmu svoje materijalističke vjere, diktaturu proletarijata, ima toliko licumjerske smionosti, da dolazi pred naivne narodne mase kao prvoborac demokracije, slobode!

On koji propovijeda: Rušimo, palimo i ubijajmo svakoga koji ne misli kao mi, napada nedemokratski fašizam i bori se za slobodnu misao!

Što je to, ako ne podlo zava-

ranje, s kojim bi htjeli nad svima zavladati, oduzevši nam demokraciju i slobodno mišljenje?!

Baš ovih dana se šire vijesti, da je sovjetski diktator Staljin izdao naredbu o zatvaranju mnogih uglednih ruskih sveučilišnih i srednjoškolskih profesora. Zatvoren je čuveni profesor, član Akademije, Volgin, koji je dosad bio smatran kao najvjerniji Staljinov pristasa. Iza uzničkih vratiju čame i poznati ruski književnici: Katajev, Fridland i Seberjakov.

Zašto? Jer su sigurno, i ako su komunisti, o nečem drukčije mislili, nego vrhovni razum Rusije — Staljin.

Nedavno je u Lillu, u Francuskoj, održan kongres katoličkih radnika. Na koncu je nastupio

Staljinov predstavnik, koji je govorio o demokraciji i slobodi. Njegov govor bio je vrlo zanimljiv. On je rekao: „Mi smo sigurno, i ako su komunisti, o nečem drukčije mislili, nego vrhovni razum Rusije — Staljin.“

Nismo protiv privatnog vlasništva niti smo za ludo uništavanje kapitala. — ali za jedno smo i to bez kompromisa — da se prije svega i iznad svega mora imati pred očima *opće dobro* djece Božje.

Ni lijepu crvenu boju ne puštamo komunistima kao monopol, ni pučku frontu, jer mi smo ljudi iz puka za puk postavljeni.

Sva poštena sredstva i najmoderniji način istupanja mora služiti Kristu u ostvarivanju Njegovog kraljevstva na zemlji.

Beskompromisnost prema onima s desna i lijeva, borbenost koja se rađa iz samosvijesti, odlučnost koju diktira današnji čas, osvajanje a ne samo obrana — u jednu riječ — prodor, to je oznaka mladih Vitezova Križa.

Junior

Katoličke pobjede

SILVANIA

Sto ne može da učini omladina puna ideala?

God. 1918. je u Beromunstru kod Luzerna, u Švicarskoj, jedna skupina daka osnovala zabavno društvo. Članovi su se sastajali za vrijeme školskih odmora, a posebne svoje sastanke imali su i u šumi. Latinski šuma znači silva, odatle i ime društva Silvania. Tu su se oni zabavljali i oduševljavali za suvremena pitanja. Geslo im je bilo: socijalno pitanje hoćemo riješiti!

Ima 13 godina da je đak Toni Stadelmann počeo izdavati list u kojemu je propagirao rješenje socijalnog pitanja. Silvanci su uspjeli njega pridobiti za svoje društvo. I sada je Stadelmann imao veliki upliv. Prestao je izdavati list i počeo štampavati moralne i vjerske brošure.

Za deset godina je njihov broj narastao do 570 članova. Naklada publikacija je iznosila 10 hiljada god. 1926, god. 1930 već 350 tisuća, a 1932 god. 500 hiljada. A danas je broj skoro podvostručan. I sve se te brošure sasvim besplatno dijele.

Kako je to moguće?

Sve poslove obavljaju daci. Sami pišu, sami štampaju. Za vrijeme praznika pojedinci dolaze na Stadelmannov dom i tu rade po čitavu sedmicu. A posao je sistematski organiziran.

I kuća im je postala premalena. Odlučio se graditi novu 150 m dugu. Sami izradiše opeke, a kod zidanja pomagahu.

Rade sasvim besplatno, a hranu plaćaju sami. Svrha im je širenje dobre štampe. Silvania je poplavila zemlju svojim brošurama. Sv. Otac je blagoslovio njihovu akciju.

Stvar je vrlo interesantna, i potiče nas da i mi poradimo štogod za širenje dobre štampe.

SPOMENIK U WASHINGTONU

Ovih dana se postavlja u Washingtonu, glavnom gradu U. S. A., kip

kao govornik i obljubljeni socijalni radnik kardinal Lienart. Evo njegovih riječi:

»Opasnost koja nam prijete zove se komunizam i ima dva lica: jedno osvajajuće, kad se pokazuje mnoštvu u zemlji gdje nije gospodar. Drugo odvratno, tamo gdje vlada. Ja bih htio vjerovati njegovim riječima, ali mi to ne dopuštaju njegova djela.«

Ko je dakle pravi i najveći zagovornik demokracije? — KRŠĆANSTVO!

A komunizam? — Mi vjerujemo samo, njegovim djelima! A ta ga osuduju!

Ig.

Kristov kao narodni spomenik. Duša svega toga je bio biskup Noll. U odboru su najodličnije katoličke i protestantske osobe, poslanici i senatori. A i vlada je bila pri ruci. Prostor za spomenik je odredila državna komisija za umjetnost. Kip je simbol, koji izražuje tvrdvu volju Amerikanaca da žele živjeti po Kristovim načelima. To je javna manifestacija proti bezbožnom radu komunista u Rusiji i Španjolskoj.

ČEŠKA KATOLIČKA OMLADINA

I češka katolička omladina počela je življe raditi. Prihvatila je načela Katoličke Akcije te često priređuje tečajevne, zborovanja i nastupe. Osobito se bave socijalnim problemima. Duhovne vježbe, adoraćijske i euharistične sekcije im služe da što bolje odgoje svoje značajevne i da što više poraste vjerski život. Pojedine organizacije imaju skupnu centralu u kojoj je učlanjeno oko 35.000 mladića i djevojaka. Imaju i više svojih listova, na pr. Jitro (Jutro) i Dorost (Mladost). Zadnji izlazi dva puta mjesečno na 16 strana.

Nedjeljno evanđelje

s poukom

XXIV. nedjelja po Duhovima

EVANĐELJE SV. MATEJA. 13, 31—35. *U ono vrijeme iznese im Isus drugu priču govoreći: Kraljevstvo je nebesko kao zrno gorušično, koje uzme čovjek i posije na njivi svojoj. Ono je istina najmanje od svih sjemena, ali kad uzraste, veće je od svega povrća i bude drvo tako, da ptice nebeske dolaze i gnijezde se na granama njegovim. I drugu priču kazao im: Kraljevstvo je nebesko kao kvasac, koji uzme žena i pomiješa u tri mjere brašna, dok se sve ne uskisne. Sve je ovo govorio Isus silnom svijetu u pričama, i bez priča ništa im nije govorio, da se ispuni, što je rekao prorok: „Otvaram u pričama usta svoja; naviještam, što je sakriveno od postanka svijeta“ (Ps. 77, 2.).*

POUKA:

Spasitelj je rado govorio sakupljenom narodu. Svojim govorom htio je da ga svaki razumije. Duboke misli je iznosio u pričama iz običnog života, da pomoću običnih i vidljivih stvari označi kraljevstvo nebesko, koje se ne vidi.

„Kraljevstvo nebesko je slično zrnu gorušičnom, koje uzme čovjek i posije ga na njivi svojoj. Kraljevstvo je nebesko slično kvasu, koji uzme žena i pomiješa u tri mjere brašna, dok se sve ne uskisne“.

Dragi Spasitelj htio nam je onim zrnom gorušice i kvasom označiti vjeru, koja je temelj nebeskog kraljevstva u našoj duši. Vjera je temelj kršćanskog života, bez nje nije moguće ugoditi Bogu, bez vjere nema spasenja. Ovo mi dobro razumijemo. Ali

Podlistak

O mučeništvu bl. Nikole Tavilića, Šibenčanina

(Nastavak 1)

Nakon trećega dana dode emir, gospodar grada, pred kojega stupiše i kadija sa svojim vijećem i sav puk, zahtijevajući, istrgnutih mačeva, smrt Braći, koja su onako hulila na njihova Proroka i na njihov zakon.

Potom i emir, i kadija i sva ona svjetina, uzevši sobom Braću, krenuše na trg do mjesta gdje se običavalo izvršivati smrtnu kaznu. Tu je već bila raspaljena velika vatra. Još jednom, na način kao prvi put, upitaše Braću, da li su voljna opozvati što bijahu izrekli, i poturčiti se. Na njihov odgovor: Nipošto! — bje izrečena smrtna osuda, iza koje je odmah slijedio juriš više naoružanih ljudi, koji im tjelesa uprav raznesoše na mačevima, tako da na njima već nije bilo ni traga ljudske prilike. Ovako razmesarena tjelesa bacise u onu silnu vatru. Ali ih ova nije proždrla. Pače nije ih ni opalila. Vatra je stoga bila nanovo naložena u puno većoj mjeri. No kao što u prvoj, tako i u ovoj vatri ostadoše tjelesa neopaljena. Slično se zbilo i u trećoj, najjačoj vatri. Ložilo se i dalje sve do konca dana,

kršćanin u današnjem vremenu treba da ima vjeru živu prvih kršćana, koja se ne klanja ni svijetu, ni novcu, ni davlu. Samo živa vjera je danas kadra da kršćanina uzdrži na visini kršćanstva i putu, koji vodi u život vječni.

Na svijetu ćemo, radi vjere, doživjeti i progona. Ali živa vjera pobjeđuje sve, jer nas sv. Ivan uvjера: „Ovo je pobjeda, koja pobjeđuje svijet, vjera vaša.“

Krasan je primjer žive vjere kod sedam braće Makabejaca i njihove majke, koji su svi poginuli za vjeru. Sestero je smova pred majčinim očima umrlo u groznim mukama. Majka gledala i u naručaju drži najmlađeg sina. Mučitelji mu obećavaju veliko bogatstvo i časti, ako se samo odreće vjere. Majka ne drhće radi smrti sina nego da ne smalakše u vjeri. Svom snagom srca veli mu: „Sinko, smiluj se majci svojoj! Pogledaj na nebo i na zemlju;

Svijet u sličicama

STABLO I PLODOVI

Eda Yukes nije bila ni pjesnik, ni filozof, ni učenjak, a ipak je za sobom ostavila uspomenu. Bila je samo izgubljenka ženska koja se potucala svijetom, i onda umrla. Od nje su potekla 834 potomka. Između tih potomaka bilo je:

— 106 nezakonite djece, 142 prosjaka, 64 su proživjela o trošku općina, 181 su bili prostitutke i 76 zločinaca.

Za sve njih je, kroz vrijeme od 75 godina, država potrošila 6 milijuna kruna.

Obični zaključak: Kakvo stablo, takvi plodovi.

DRŽAVNIK MOLI

O'Connell je poznati državnik, oslobodilac Irske. Kao gorljivi katolik imao je uzvišen pojam o molitvi.

Jednog se dana u parlamentu raspravljalo o nekom zakonu protiv irske slobode. Predviđalo se da će glasovanje završiti na štetu Irske. Žurno je trebalo da neko spremno i zgodno odgovori. Svi upraviše pogled prema sjedištu Daniela O'Connella, ali tog slavnog govornika nije bilo tamo vidjeti. Požuriše se da ga nađu i na koncu ga otkriše u jednoj dvorani, kako sabrano moli krunicu.

— Dodaj! — poviče mu jedan prijatelj i, tumačeći mu teški položaj, počeo ga vući prema govornici. Ali O'Connell mirno i veselo odgovori:

„Pustite me da dovršim ovu krunicu. Ona više vrijedi u pitanju Irske nego najvatreniji govor.“

GUTANJE SREBRNJAKA

Pišu, da su u Italiji operirali nekog čudaka koji je progutao nekoliko gvozdrenih predmeta i četiri talijanske lire.

Nu to nije ništa čudno, ni zanimivo, ako se uzme u obzir da je u

vjeruj, da je sve to, pa i nas, stvorio obg iz ništa. Primi junački smrt, da te uzmožnem opet naći i vidjeti u nebu.“

I najmlađi pogine, a za njim dade život i junačka majka vidjevši pred sobom smrt svoje sedmero djece.

Svi osmero umriješe za vjeru, da svojom vjerom u Boga i život vječni zastide prgonitelje!

— I mi danas imamo kršćane žive vjere, kršćana mučenika. To nam glasno govori i Meksiko i Španjolska. Imamo mučenika svakog staleža i dobi. A mi, da uz tu našu junačku braću ostanemo mlitavi?! Dapače, da još koracamo putem modernog bezvjerstva, koje hoće samo užitek života a ne žrtvu, koje hoće samo tijelo a ne dušu, koje hoće samo ovaj svijet a ne Boga?!

Molimo, da naša vjera dnevno raste. Pa ako je danas malena kao gorušično zrno, uzrašće kao najveće i najkrošnjatije stablo.

Beogradu jedan drugi čudak progutao 10.000 srebrnjaka od 50 dinara, da mu ništa nije naškodilo; jedino će morati odležati 12 godina u oporavilištu Mitrovice ili Zenice. A ima ih, junnačka im majka, i takvih koji su milijune srebrnjaka i zlatnika progutali, pa se i sad slobodno šecu, jer im operacija nije od liječnika propisana.

U drugim stvarima previše ne obilujemo, ali, hvala vragu, takvih rekordera ima kod nas dosta. — Još bi se kogod mogao drzovito dosjetiti i upraviti našem uredništvu pitanje: „A moguće mi baš radi tih mnogobrojnih rekordera u drugim stvarima ne obilujemo?!

VRŠENJE DUZNOSTI

U nekoj crkvi Gornje Austrije naslikani su skupa: papa, kralj, seljak i iza njih đavao.

Papa veli: „Ja te učim.“

Kralj kaže: „Ja te branim.“

Seljak govori: „Ja vas hranim.“ Đavao iza njih viče: „Ja ću vas sve skupa odnijeti, ako ne činite što govorite.“

TRI VELIKA LIJEČNIKA

Neki se glasoviti liječnik borio sa smrću. Oko njega stajala tri druga liječnika, pa u nemogućnosti da mu pomognu stali žaliti što će smrt ugrabiti tog velikog liječnika. Urjuzili ih stane tješiti govoreći: „Ne žalite me, braćo moja; iza mene ostaju tri velika liječnika.“

Tri liječnika, misleći da na njihov cilj, stanu ga ispitivati koji su to liječnici. Umirući odgovori: „Voda, rad i umjerenost.“

OSUDA POGANSKOG FILOZOFA

Evo što sudi o nama indijski filozof Sadhu Sondar Singh:

„Jednog dana sjedio sam na Himalaji na obali jedne rijeke. Izvadih iz vode lijepi, okrugli i tvrdi kamen i razbija ga. Nutrina je bila posvema suha. Taj je kamen dugo vremena le-

ma i, a ne e: dakle Tavilić i Tavileo, a ne Tavelić i Taveleo.

— 3) Na pitanje, da li je bl. Nikola bio zaista hrvatskoga roda, odgovaram kratko: Da. — U potvrdu dosta je ovo: Njegovo prezime u najstarije doba nije Tavileo (Tavileus), pa zatim od Hrvata, pod zaštitom austrijskog „sklonog“ im režima, prekrnjeno u Tavilić, kako to neki, u prilog svoje velike politike, uporno tvrde o svim uopće našim primorskim prezimenima na „ie“! U knjigama samostana sv. Franje u Šibeniku nalazim, da se, sve do potkraj 16 vijeka, obiteljsko ime našega blaženika bilježi sa dočetkom na „ie“: Tavilić, a u 17 vijeku — do izumrijeća tog roda god. 1649 — piše ga se ondje izmjenično ili i zajedno Tavilić i Tavileo. Ovo, usput rečeno, vrijedi i za mnoga druga stara šib. prezimena, kao: Mužić — Museo, Dorišić — Doriseo, Šizgorić — Sisgoreo, Juričić — Juriceo, Tomašević — Tommaseo, i t. d. To je tim značajnije, što su pomenute upravne knjige vođene na latinskom ili talijanskom jeziku. A da je bl. Nikola Tavilić ne samo krvi hrvatske, nego i jezika i misli, svjedoče, kratko rečeno, krsna imena nekih njegovih najbližih rođaka — iz 14 i 15 vijeka, kao što su: Bogdan i Dobrica Tavilić, zabilježeni baš ovako u latinskoj ispravi.

— 4) P. Jeronim Parkić (Parčić?), gvardijan šibenskog samostana sv.

žao u vodi, ali ne bijaše u nj prodrla. Tako isto biva sa ljudima u Evropi. Kroz čitava ih stoljeća oplakuje kršćanstvo, posve su uronjeni u nje govim blagodatima. Oni žive u kršćanstvu, a kršćanstvo nije u njih unijelo i ne živi u njima. Krivnja nije u kršćanstvu, već u tvrdoći srca. Materijalizam i intelektualizam skamenili su srca. Zato se ne čudim tome, da mnogi ljudi ovdje kod nas ne mogu razumjeti što je Krist.“

Po državi

UBIJSTVO U SOLINU. 8. t. mj. ubijen je u Solinu od splitskog općinskog redara Branka Dude revolverskim hicem poznati Splitsanin Paško Fradelić zvan Galo istaknuti pristaša b. HSS.

DR KOROSEC O HRVATSKOM PITANJU. Prilikom svoga službenog boravka u Zagrebu ministar unutrašnjih poslova dr. Anton Korošec novinarima je izjavio: „J nisam sentimentalni. Ja jasno gledam: Hvatati me više puta manje vole, a više puta više, ili da to negativno kažem: jednom više, drugi put manje mrze. Ja nisam mješec, koji gleda na zemlju sada mrko sad prijazno. Ja sam uvijek volio i visoko želio vao hrvatski narod i ja nemam vruće želje nego da završim svoju političku karijeru time, da budu svi Hrvati sretni i zadovoljni u ovoj našoj državi, pa i sa mnom.“

NOVE POBJEDE B. HSS. 8. t. mj. obavljena su izbori u daljnjih 50 općina savske banovine. U svim hrvatskim općinama pobijedila je ogromnom većinom lista b. HSS., koja je dobila 44 općine, koalicirana b. Samostalna demokratska stranka 2, vladina JRZ 3 i neopredjeljeni 1. Dosad s tako provedenim izbori u 347 općina savske banovine. Još se imaju obaviti u 171 općini 15. t. mj. biće izbori u preko 100 općina a 22 t. mj. u preostalih 65. Time će ond biti završeni izbori u svih 518 općina savske banovine.

† DR IVAN LEBOVIC. U petak na večer naglo je umro u Bjelovaru od srčanog kapla hrvatski narodni zastupnik odvjetnik dr. Ivan Lebović. Priredan mu je veličanstven sprovod.

AUDIJENCIJA DRA MAČEVA. U nedjelju 8. t. mj. dr. Maček u dvorcu Brd bio je primljen u poduču audijenciju od Nj. Vis. Kneza-Namjesnika Pavla. Dr. Maček bio je zadržan na ručku kod Kneza-Namjesnika. Nakon ove audijencije dr. Maček ostao je apsolutno rezerviran i nije htio dati nikakve izjave. Beogradsko „Vreme“ od 10. t. mj. piše, da je ova audijencija izazvala veliko interesovanje u svim zagrebačkim krugovima. Vijest o toj audijenciji pronijela se brzo Zagrebom i svaki je primio sa osjećajem ozbiljnosti, pridajući joj karakter jednog važnog događaja.

POT NJ. VIS. KNEZA PAVLA U LONDON. Nj. Kr. Vis. Knez-Namjesnik Pavle otputovao je za London, gdje će provesti neko vrijeme kao gost Vojvode od Kenta. Britanski politički krugovi pridaju ovom njegovom putu veliko značenje. Tvrdi se, da će Knez-Namjesnik Pavle iskoristiti ovaj svoj boravak, da se vidi i porazgovara sa najvećim ličnostima.

Franje, polovicom 17 vijeka, zapisao je na čelu svoje upravne knjige, da su šibenski oci franjevci konventualci već od negda štovali svog bl. o. fra Nikolu Tavilića. Prilično je stara i njegova uljana slika, što je još i danas ima šibenski samostan sv. Franje, na kojoj je zapisano i njegovo ime uz pridjev: Beatus — Blaženi. No to štovanje i beatificiranje našega oca fra Nikole Tavilića bilo je iz privatne pobude. Tek je šiben. biskup Josip Antun Fosko 1889 god. postigao od pape Leona XIII privolu, da se Nikolu Tavilića smije častiti javnom crkvenom službom i nazivati ga blaženim. I otada ga se štovalo u šibenskoj katedrali prve nedjelje mj. rujna — pontifikalnom misom i procesijom. Sadašnji šibenski biskup Dr. Jeronim Mileta, dozvolom sv. stolice, postignute baš ljetos, odredio je da se bl. Nikolu Tavilića odsele, po šibenskoj biskupiji, svetkuje na sam dan blaženikove mučeničke smrti. Dakle ove ćemo ga godine po prvi put štovati 14 studenoga.

— 5) Rodnom kućom tog našega kršćanskoga junaka nekoji su do nedavno smatrali onu zgradu na Maloj loži u Šibeniku, u kojoj je sada u prizemlju Kavana Medulić, na čušku glavne gradske ulice i stuba što se spuštaju k Dobriću — lijevo kod silaženja. Don Krsto Stošić misli, da je fra Nikolina rodna kuća stajala na mjestu gdje je u 19 vijeku podignuta

U znaku slobode

Kad se po čitavom svijetu govorilo o demokraciji, u Španjolskoj je bio autoritativni režim Prima de Rive. I narodu je bila silno omražena ta diktatura. Zato kod prvih slobodnih izbora su glasove dobili republikanci. Tim više, jer su obećavali da će poštivati vjeru i nova republika da će biti „republika dnevne pričesti.“

Ali to su bila samo obećanja. Kad su dobili glasove, najviše otvoreni rat Crkvi. Komunisti razdijeliše svojim pristašama oružje, da tim pokušaju svoju potpunu slobodu. Komunistički vođa Pestana naređuje svojim pristašama, da seljacima popale žita po poljima i da im posijeku vinograde „jer glad i bijeda je najbolja lovinna za komuniste. — Kad bude sve u plamenu i ruševinama, tada ćemo mi komunisti triumfirati.“

Vlast koju su dobili u svoje ruke, ne puštaju. Stvaraju novi izborni zakon koji im osigurava većinu u parlamentu. Svoje pristaše do zubi naručavaju, a protivnicima ne daju živjeti. Katoličke radničke organizacije raspuštaju. Uličnjacima i banditima pružaju u ruke revolvere, puške, bom-

be. Na dnevnom su redu zločina, atentati, paleži i ubijanja.

I dok kod nas govore o slobodi, bratstvu i jednakosti, o borbi protiv fašizma, dotle u Rusiji, Mexiku i Španjolskoj provode u djelo nasilje i okrutnosti. — Komunistički vođa Pestana je rekao: „Domovina, koju mi dajemo svojim protivnicima, jesu tamni zatvori; hrana, koju ćemo im davati, jesu njihove suze i naše batine.“

Po statistici, koju je sastavio Gil Robles, u Španjolskoj je bilo od 16 II 1936 do građanskoga rata:

- 61 ubijenih,
- 224 ranjenih,
- 10 sažganih crkava,
- 9 svećenika prognano,
- 32 napadaja na seljake,
- 10 napadaja na politička društva,

- 7 zgrada zapaljeno,
- 15 općih štrajkova,
- 129 djelomičnih štrajkova,
- 74 bombe bačeno...

Mi jesmo za slobodu, ali za onu koja poštuje prava drugih! — Dakle za kršćansku, a ne za komunističku!

A. J.

Roditelji, neprijatelji svoje vlastite djece!

Kod nas se, osobito u zadnje vrijeme, stvara tako reći polu-intelektualni profeterijat, a sačinjavaju ga oni koji su svršili nekoliko razreda raznih srednjih škola, građansku ili sličnu školu, i koji onda, ne radeći ništa, padaju na teret i brigu, isprva samo svojih roditelja, a kasnije i narodne cjeline, da završe svoj život kao nezadovoljnici radeći one poslove, koji za njih nisu, a često puta i ogriješujući se o zakonske propise o zaštiti tuđe imovine. Ti mladići radi raznih razloga, u prvom redu radi materijalne nemogućnosti roditelja da ih dalje školuju, napuštaju školu i skrštenih ruku očekuju nekakva čudesa. Godine prolaze u neradu, i u očekivanju boljih dana, koji nemogu doći bez rada.

U dane, kad bi se nakon napuštene škole mogli i morali posvetiti intenzivnom radu i privrednom naučavanju, oni miruju i ljenčare uz pomoć svojih roditelja, a kada tako provedu nekoliko godina i postanu tako stari, da više nikako ne dolaze niti mogu doći u obzir za praktično naučavanje u bilo kojoj privrednoj struci, onda kucaju na sva moguća vrata i zaklinju za pomoć. Oni su bez ikakvih potrebnih, stručnih kvalifikacija i mogu naći zaposlenje, koje bi im odgovaralo samo kao pisarići, ali i tih pisara i pisarićica ima previše, pa i mnoštvo takvih sa školskom naobrazbom, koja je daleko veća nego što je njihova.

Redovito se onda, kad im se izjave sve nade, obraćaju, i oni i njihov roditelji, Hrvatskom Radišu, mole i zaklinju, da im se pomogne, ali on uza svu svoju i najbolju volju to ne može učiniti. Sa mladićima, koji su navršili 17 ili čak i više godina ne može se ništa započeti i učiniti. Ne samo što nisu više sposobni za privredni rad, već i poslodavci ne primaju s raznih razloga tako stare mladiće. Što im onda preostaje? Isprva nastupa ogorčenost i očaj, a kada posvema izostane roditeljska ili uopće tu-

da pomoć, onda takvi mladići moraju prihvatiti i najteži posao i završiti svoj život kao nekvalificirani radnici ili postaju društveni paraziti, pa i kriminalni tipovi, dok su mogli postati dobri obrtnici, trgovci, razni industrijski stručnjaci ili slično, samo da su u svoje vrijeme, *odmah nakon što su napustili školu*, pošli u nauku bilo kakvog privrednog zvanja.

Toj svojoj nesreći nisu samo oni toliko krivi, koliko njihovi roditelji, koji ih pravovremeno nisu uputili na nauku. Od nedoraslih dječaka sa navršnih 14—15 godina *nemože se dođiše tražiti zrelost* i ispravno prosuđivanje prilika, u kojima se nalaze, i svhaćanje potrebe naučavanja u privrednim granama odmah nakon napuštene škole, ali od *zrelih se roditelja svakako mora tražiti*, da ozbiljno i trizorno promisle o budućnosti svoje djece, i da pravovremeno donesu korisnu odluku o njihovom budućem životu.

Radi toga ponovno pozivamo roditelje one djece, koja su nakon nekoliko razreda srednjih škola prekinula daljnji polazak škole, ili su svršila građansku ili sličnu školu, a ne postoji za njih, bilo s kojih razloga, mogućnost daljnjeg školovanja, neka *odmah* tu svoju djecu upute na nauku u razne grane privrede i tako se *pravovremeno* pobrinu za njihovu budućnost.

Roditelji! Ne budite najveći neprijatelji svoje rođene djece puštajući im, da u neradu izgube najljepše godine i ujedno mogućnost stvaranja čestite i primjerene egzistencije! Nemojte biti oni, koje će vlastita djeca u kasnijim godinama proklinjati kao uzročnike svih svojih nevolja i svog mučnog bijednog života! Stvorite *odmah* zrelo promišljenu odluku i *pravovremeno* osigurajte svojoj djeci bolju budućnost.

U Vašim je rukama sudbina Vaše djece, gledajte da je za *vremena, dok još možete*, učinite što vedrijom i ljepšom.

Središnja uprava Hrvatskog Radiša

Svoj k svome!

Jedina odlikovana tvornica voštanih svijea

ČULAR GRGO - ŠIBENIK

Diplomirani pčelar i voštarski majstor

Počasna diploma Ruma 1909.	Trgovina flog vrcanog meda sa vlastitog pčelinjaka	Počasna diploma i srebrna medalja Split 1925 Počasna diploma i zlatna medalja Dubrovnik 1926.
-------------------------------	--	--

Izradba umjetnog sača sa najmodernijim spravama.

Izradba buketa i vijenaca od naravnog i umjetnog cvijeća. — Izradba solidna — Cijene umjerene.

KATOLICI FRANCUSKE PROTIV KOMUNIZMA. Katolici grada Lille-a i okolne održali su veliki manifestacioni zbor protiv komunizma, na kojemu se našlo preko 100 hiljada samih muževa.

ČILSKA VLADA PROTIV KOMUNIZMA. Vlada republike Čile sprema veliku akciju protiv komunizma te je saopćila, da će najvećom strogošću postupiti protiv svih komunističkih pokreta.

Po svijetu

BELGIJSKI REKSISTI ZA FEDERATIVNU BELGIJU. Između flamanskih i valonskih reksista postignut je sporazum glede preuredjenja belgijske države. Flamanski i valonski reksisti su za zajedničku državu pod sadašnjom dinastijom, ali traže, da se u flamanskom i valonskom dijelu države organiziraju potpuno slobodne savezne države. U flamanskom dijelu bi službeni jezik bio flamanski, a u valonskom francuski. U glavnom gradu Bruxellesu oba bi jezika bila ravnopravna, a u školama bi se obavezno učila oba jezika.

BORBA ZA MADRID još uvijek traje. Vladine čete se očajno brane. Vode se strahovite ulične borbe. Nacionalističke čete napreduju veoma oprezno, pošto njihovo zapovjedništvo smatra, da su marksisti minirali razne četvrti predgrada. Zapadni dio Madrida već je potpuno u rukama nacionalista. U borbama u samom Madridu ogromni je broj mrtvih, jer borbe na bajunete svršavaju općim klanjem. Ogorčeni otpor vladinih milicionera urodio je dosad tim, da su pretrpjeli nepotrebne gubitke. Madridska vlada još prije zadnje odlučne navale nacionalnih četa napustila je Madrid i preselila se u Valenciju, a cjelokupnu administrativnu i izvršnu vlast predala u ruke vojnoga guvernera Madrida. Nakon pada Madrida očekuje se teška borba u Kataloniji, koja je mobilizirala i organizirala oko 200 hiljada vojnika. Zastava burgonske nacionalne vlade već je izvješena na španjolskoj ambasadi u Berlinu.

FRANKLIN D. ROOSEVELT ponovno je izabran za pretsjedinika Sjedinjenih Američkih Država za daljnje četiri godine s ogromnom većinom od 11 milijuna glasova. Ovaj put dobio je mnogo više glasova negoli 1932. Od 48 savezničkih država za njega je glasovalo 46, dok su samo 2 glasovale za njegovog protukandidata Landon. Od 435 poslanika u parlamentu 334 je dobio Roosevelt (demokrati), 89 Landon (republikanci), 12 ostale stranke. U senatu Roosevelt je dobio 75, Landon 17, ostale stranke 4. Landon je nakon pobjede Roosevelta čestitao svom sretnijem takmacu. U toj čestitci je istaknuo, da je narod rekao svoje, pak da volju narodnu treba poštivati.

ZNATNA REKONSTRUKCIJA AUSTRIJSKE VLADE izvršena je prošlih dana. Dr Schuschnigg ostao je i dalje pretsjedinikom, a iz vlade su isпали dosadašnji članovi Heimwehra. U novu vladu ušli su stari kršćanski socijali. Potpretsjedinik vlade je general Hülgerth, komandant milicije. MUSSOLINI ZA PRIJATELJSTVO S JUGOSLAVIJOM. Na manifestacionom zborovanju u Milanu 1. t. mj. Mussolini je u svom govoru naglasio, da su svi preduvjeti za istinsko prijateljstvo Italije i Jugoslavije.

NAJDUZI MOST NA SVIJETU preko zaljeva San Francisco, koji spaja istoimeni grad s Oklandom, završen je i bio je blagoslovljen 12. t. mj. Ovaj most nije samo najduži na svijetu, nego ujedno preistavlja pravo čudo inžinirske vještine.

BELGIJSKI PARLAMENT odbio je proouljenje vojnoga roka na 18 mjeseci.

NOVI PREPOROD ŠPANJOLSKE. U gradu Sevilji nedavno su svečano proslavili ponovnu uspostavu sv. raspela u oslobođenoj Španjolskoj. U prisustvu generala, najviših crkvenih i građanskih dostojanstvenika i brojnoga naroda blagoslovljeni su u školi križ, koji su svi prisutni nato poljubili. Zatim su školska djeca križ dala kardinalu, koji je sveti znak postavio na počasno mjesto, otkuda su ga crveni bili zbacili, kada su bili zavlada u Španjolskoj. Dok je kardinal stavljao križ, svi su prisutni časnici salutirali. Nato je kardinal progovorio nekoliko riječi o važnosti toga događaja. Poznati vojskovođa general de Llano također je govorio i u svom govoru naglasio, da je uspostava sv. križa za njega najznamenitiji događaj od svih, što ih je doživio. „Samo onaj, koji Boga ljubi, ljub i svoju obitelj i svoju domovinu. Vjera je za svakoga rodoljuba prva stvar!“ — rekao je general. Tako će Španjolska doživjeti svoj ponovni preporod u Kristu!

PORTUGAL PROTIV KOMUNIZMA. U Lizabonu priredena je velika manifestacija za režim katolika Salazara protiv komunizmu. U toj manifestaciji sudjelovalo je preko 50 hiljada osoba. Ogromna povorka prolazila je ulicama grada i oštro prosvjedovala protiv zločinačkog rada komunističke zahtijevala proti njima najoštrije kazne i izgon iz zemlje na osamljene otoke.

SV. PISMO ZA SLIJEPE. Nakon višegodišnjega rada prevedeno je evanđelje sv. Marka i sv. Ivana na razne dijalekte, kojim govore južnoafrički urođenici. Sada se pristupilo prijevodu cijeloga sv. Pisma za slijepe južnoafričke urođenike.

VINA smo ove godine dobili manje nego lani i zato već sada poskupljuje. Ovačija berba prema prošlogodišnjoj podcijela je za 35—40%.

ZABRANA POSJECIVANJA KINA. Im svećenicima, školskoj djeci u katoličkim zavodima, redovnicima i redovnicama bosarske radbiskupije nadbiskup dr Sarić brani je, da posjećuju kino bez njegove pričište dozvole.

TVORNICU AVIONSkih MOTORA RAKOVICI kod Beograda otkupila je država te će odsad država u svojoj režiji početi proizvodnju avionskih motora.

STANICA SPLIT — PREDGRADE blukom Generalne Direkcije državnih željeznica s 1. t. mj. otvorena je i za saobraćaj putnika, prtljage i ekspresne robe.

KRČKI BISKUP DR JOSIP SREBRIC proših dana navršio je 30-godišnjicu isništva. Neka Bog poživi za još mnogo godina i nadari obiljem svojih milosti i blagoslova ovoga našeg revnog i neustrajnog biskupa!

NOVI USTAV ISLAMSKJE VJERSKE AJEDNICE odobrio je Ministarski savjet. Iznaj vanjski znak je zelena zastava s bijelim olumjesecom i peterokrakom zvijezdom u redini.

IZBORI U DRINSKOJ BANOVINI bavljeni su 8. t. mj. u 431 općini, a glasanje je odgođeno u 6 općina. Vladina Jugoslavenska Radikalna Zajednica dobila je 16 općina ili 73.32 posto, udružena općinica 57 općina ili 13.23 posto, neopredjeneri 22 općine ili 5.10 posto, bivša Hrvatska eljčka Stranka 13 općina ili 3.02 posto, emljoradnička stranka 11 općina ili 2.55 posto, Jugoslavenska nacionalna stranka 5 općina ili 1.16 posto, Seljački pokret V. Dordevića 4 općine ili 0.93 posto, građanske liste 2 općine ili 0.46 posto, Ljotičev Zbor" 1 općinu ili 0.23 posto.

18-GODISNJA SELJANKA RODILA DVOJE DJECE. U selu Borč 18-godišnja Radmila Lasić rodila je troje muške djece. Prvoga dana rodilo se prvo dijete, a tek poslije 24 sata drugo i treće. Ovo treće, koje je bilo najslabije, umrlo je poslije nekoliko sati.

14 KG JE TESKA JEDNA REPA u asadniku Poljoprivredne škole u Aleksandrovcu.

IZVOZ PUZEVA U FRANCUSKU. Dvoga proljeća i jeseni izvezeno je u Francusku preko 14 vagona puzeva. Međumurski puzevi su teški od 60 do 80 grama.

NIJEMCI UVOZE JAJA u tečnom stanju, bez ljuske, u naročitim kantama. Ove godine izvezli smo oko 40 vagona tečnih jaja.

„SELJACKI DOM“, GLASILO B. HSS., koncem listopada počeo je opet da izlazi u Zagrebu kao tjednik. Urednikom će mu biti prof. J. Jelačić. Dr Maček izdao je proglas o tome svim narodnim zastupnicima te pretsjedinicima kotarskih i gradskih organizacija.

PROTI PROSTITUCIJI. Zagrebačka policija je prošlih dana protjerala preko 200 djevojaka, koje su se bavile sumnjivim poslima i pozvala na odgovornost sve one gostioničare i kavanare, koji su držali žensku poslugu bez ikakve nagrade, te im omogućili, da zaslužuju novac nemoralnim životom u njihovim lokalima.

jugozapadno od crkve sv. Ivana — preko ulice. Ja sam pak u upravnim knjigama samostana sv. Franje u Šibeniku 16—17 vijeka nedavno naišao na bilješku, koja, govoreći o nekom objektu, veli, da se taj nalazi iza crkve (sv. Franje jamačno, kad se druga tu ne spominje!) pokraj kuće Tavilića. Da su Tavilići po svoj prilici bili susjedi, i to dobri susjedi šibenskih franjevac konventualca, daju nam to nazrijevati i razne druge činjenice, kao na pr. da su nekoji iz tog roda bili šib. franjevcima konventualcima prokuratori — zastupatelji njihova samostana kod svjetskih vlasti i kmetova; da uz fra Nikolu Tavilića poznamo još dvojicu Tavilića: o. fra Ivana i o. fra Stjepana, koji su bili franjevci konventualci — u 14 odnosno 15 vijeku. Fra Stjepan Tavilić se ovjekovječio time, što je svojim posredovanjem kod uprave grada Šibenika omogućio fratrima trećorecima glagoljasištima, da na otoku Prviću u Luci podignu samostan (1461—1463). Šibenski Tavilići svoje dobro susjedstvo prema šibenskim franjevcima konventualcima posvjedočuju i time, što ih opširavaju zavještajima i darovima, tako da upravne knjige šib. samostana sv. Franje uprav vrve imenima raznih Tavilića.

(Svršetak)

Fr. Bernardin Polonija, franj. konv.

Naši dopisi

Radošić

NOVI ŽUPNIK. Dobili smo novog župnika veleč. Don Ivana Trstenjaka. Sa radošću smo ga primili, te mu želimo da dugo oстане kod naš i radi za spas naših duša.

BRATOVSTINA PRESV. KRUNICE. Naš mladi župnik odmah se dao na posao. Tako je postojala kod nas bratovština Presv. Ružarja već od g.d. 1908. Ali ova bratovština je dugo spavala i naš župnik je kazao da će ju opet obnoviti. I doista: 25 članova još živi, a sada, na zadnju nedjelju u oktobru, primio je novih 22 članova i započeo raditi. Daj Bože, da po Presv. Krunici obavimo zavjet prema Blaženoj Gospi i budemo potpuno pod Njezinom zaštitom.

POPRAVAK CRKVE. Počeli smo popravljati krov na crkvi. Rad je već skoro gotov i tako će opet jedan posao biti dovršen, a iz naše crkve će biti istjerana voda. — Za danas neka bude dosta.

Zablaće

OSNUTAK KRIZARSKJE KNJIZICE I CITAONICE. Imamo do 90 knjiga raznoga sadržaja — i primamo „Hrvatski Dnevnik“ i „Mladu Hrvatsku“ i svu križarsku štampu. Dobra srca molimo da nas obdare kojom dobrom knjigom.

OSNOVALI SMO I MALE KRIZARICE. Dolaze redovito na sastanke i pokazuju dobro zanimanje.

KRIZARSKO BRATSTVO SPREMA SE za Božićnu priredbu.

RAD OKO ŽUPSKE KUĆE. Nema ova župa uopće župske kuće i sad se radi s velikim marom i žrtvom, da na proljeće počnemo graditi. Zablaćani dosta pomažu druge, pa se nadamo da će i nas, u prikladno vrijeme, pomoći naši prijatelji. *Zupljanin*

Mirlović

VJENCANJE. 8. t. mj. vjenčao se Tome Živković, obrtnik posjednik iz Drniša, sa milovidnom gospođicom Blagom Carev. Čestitamo!

Dobre knjige

K JUBILEJU BUNJEVAČKIH HRVATA. — Ove godine naši bunjevački Hrvati slave 250. godišnjicu otkako su se naselili na svoje sadašnje zemlje, a sačuvali svoju narodnost i vjeru. — Jedan posebni i vrijedni prilog k jubileju bunjevačkih Hrvata daje sada Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima u Zagrebu, jer je izdalo zbirku pripovijesti i crtica o bunjevačkim Hrvatima od Blaška Rajića, pod naslovom „Bunjevačice“. Ta je knjiga izdana u jeftinoj skupini od tri knjige za 10 dinara (te su: kalendar „Danica“ za g. 1937, „Bunjevačice“ i „Uzgoj krumpira“ od dr. M. Mohačeka), koje se raspačavaju u narod u više desetaka tisuća.

HRVATSKOME PUKU ZA ZABAVU I POUKU. — Jesenas Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima u Zagrebu šalje hrvatskome puku za zabavu i pouku, osti već oglašeni, i ove dvije knjige:

„Posljednji svoga roda“ — povjesni roman od Milutina Mayera, koji je po svojim pripovijestima i romanima veoma poznat, jer je samo Društvo sv. Jeronima izdalo deset njegovih knjiga.

„Majka i dojenče“, poučna knjiga, a napisao ju je liječnik specijalista dr Ivo Koprić. Knjiga je pisana lako, pregledno, a dodane su joj i slike.

Društvo sv. Jeronima: Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21.

Obavijest

O BL. NIKOLI TAVELIĆU (ili Taviljiću) napisao sam prošle godine knjižicu, prvu te vrste, te poslao Društvu sv. Jeronima u Zagreb. Ovo je izvadilo iz mog rukopisa dijelove i tiskalo kao „Jerenimsko svijetlo“ brošuricu od 32 str. maloga formata, (1 Din štampa) u 20.000 komada. Po njoj su propovjedali puku svi malne župnici u našim krajevima. Cjelokupnu moju brošuru preuzeo je mjesečnjak „Sacerdos Christi“ ove godine, te je objelodanjuje pomalo od br. 8. Upozorujem one koji ne primaju ovaj svećenički list, da u svojoj radnji govore opširnije o bl. Nikoli i njegovoj dobi, navodim oba neobjelodanjena akta o njegovom mučeništvu i iznosim izvode i literaturu o njemu, te pjesme i molitve. Time sam htio utri put onima, koji s vremenom budu radili na tome, da se šibenski mučenik proglasi i svećem. *D. Krsto Stošić*

Kalendar

Studeni

N.	15	24. Ned. po Duh. - Bl. Nikola Taviljić
P.	16	Edmund, b.
U.	17	Grgur Čudotv.
S.	18	Odo, pr.
Č.	19	Elizabeta, ugarska ud.
P.	20	Felix Valois, pr.
S.	21	Prikazanje Bl. D. M. (Gospa od Zdravlja)

Bl. Nikola Tavelić

U nedjelju 15. ov. mj., na najsvečaniji način naš će grad, a s njime i cijeli hrvatski narod proslaviti blagdan Bl. Nikole Tavelića. I s pravom Bl. Nikola Tavelić je naše gore list, Hrvat, Šibenčanac.

Bl. Nikola rodio se u Šibeniku početkom 14. v., pa ga je, prema tome, isto sunce grijalo što i nas grije, i istim je uskim ulicama išao, kroz koje i mi svagđano prolazimo.

Nikola je potekao od bogatih i plemićkih roditelja. Mladom Nikoli već se u djetinstvu smijala sreća i ružičasta budućnost. Pa dok su roditelji sanjali i pravili nacрте, kako će njihov Nikola jednog dana zapremati najvažnije položaje u gradu i igrati vidnu ulogu u životu grada Šibenika, mladi Nikola je energično obračunao sa svim roditeljskim sanjama i zemaljskim taštinama.

Na veliko iznenađenje sviju svojih sugrađana, Nikola ostavi Šibenik i pođe u zabitni franjevački samostan u Bribiru, da tu u posluhu i siromaštvu služi Bogu i narodu.

U samostanu bio je uzor ostalim redovnicima. No, žar i ljubav za Bogom i neumrlu dušu brzo ga odvukoše iz samostanske ćelije.

Baš se za vrijeme bl. Nikole u Bosni širilo opasno bogumilsko krivo-

vjerje. Pa kako su bili širitelji i vjesnici ove krivovjerske nauke vrlo lukav i naprasiti, mnogi su im bosanski Hrvati povjerovali i prešli na krivovjerje.

Ova tužna pojava uvelike je rastuzila Nikolino srce, pa je sa dopuštenjem poglavara otišao u Bosnu, da, žarom apostola, obraća zalutalu braću.

— I punih 12 godina neumorno je propovijedao i obraćao zalutale.

Nema sumnje da se je u Nikolinu srcu, još od najranijih dana, krija skrivena želja za mučeničkom smrću. Pa kad je vidio da mu se taj ideal neće u Bosni ostvariti, krenuo je u Jeruzalem, gdje je bilo više nade i prilike za mučeničku smrt.

Tada su u Jeruzalemu vladali A-rapi, oduševljeni Muslimani, a zagriženi neprijatelji vjere Isusove.

Nikola, sa svoja tri redovnička druga: fr. Deodatom, fr. Petrom iz Francuske i fr. Stjepanom iz Italije — počne neustrašivo propovijedati sv. vjeru. Propovijedali su bez straha u kolibama siromaha, kao i po dvorovima jeruzalemskih bogataša. — Ali ne za dugo.

Kad su 11. studenoga 1391 pred kadijom u dugom govoru, najodrešitije nastupili i napali Muhamedovu vjeru i njegove teške zablude, osobito putenost i mnogoženstvo, kadija sa svojim savjetnicima, a uz odobravanje 30 hiljada građana, osudi Nikolu i njegove drugove na smrt.

Najprije ih je dao isibati i baciti u tamnicu, gdje su 3 dana, u najtežim mukama, proživjeli bez jela i pića. Sutradan ih izvukoše iz tamnice na gradski trg, gdje ih najprije isjekoše, a onda bacili na lomaču.

Ljetopisac nas izvješćuje da, na sveopće čuđenje, oganj se uopće nije dotaknuo osjećenih komada sv. tjelesa. To bijaše 14. studenoga 1391.

Slaveći blagdan Bl. Nikole Tavelića, pitajmo se, da li ljubimo Isusa Krista i Njegovu sv. Crkvu tako da bi i život svoj dali za Njega?

Život Šibenika

PIREDBA KRIZARICA. Prošle nedjelje šibenske Križarice davale su u Katoličkom domu priredbu koja je, bez ikakva kađenja, zadovoljila čitavu publiku. Najprije je s. Malčić održala simpatični proslav o preporodnom radu križaričke organizacije, a onda je skupina Križarica, obučeni u slikovitu narodnu nošnju, izvela korsku recitaciju pjesme „Dodi kraljevstvo Tvoje“. Male Križarice, u ukusnim modrobijelim svilenim haljinicama, izvedoše, uz pratnju glasovira, jednu dražesnu simboličku vježbu. Zadnja i središnja točka bio je savremeni dramski komad u 4 čina „Kroz trnje života“, kojemu je autor naš sugrađanin g. Danijel Crljen, diplomirani filozof. Koji su komad vidjeli, rekoše: Treba čestitati autoru, ali i Križaricama koje su se za nj marljivo pripravljale. U glavnim ulogama nastupile su sestre: L. Pavletić, M. Matković i G. Koštan.

PROSLAVA BLAGDANA BL. NIKOLE TAVILJIĆA. U nedjelju 15. ov. mj. biće najsvečanije proslavljen u katedrali blagdan šibenskog blaženika Nikole Taviljića. Ujutro u 5 s. biće lekcije i pjevana župska sv. Misa. Zatim u 7, 7^{1/2}, 8, 9 s. tih, a u 11 s. pontifikal preuzv. biskupa. Popodne u 5 s. propovijed o blaženiku blagoslov sa Presvetim.

GOSPA OD ZDRAVLJA — slavi se u subotu 21. ov. mj. u katedrali. Kao priprava za blagdan drži se svake večeri u 5 s. devetnica. U subotu na Gospin blagdan biće u 5 s. lekcije. U 6 s. pjevana župska sv. Misa. Zatim svako pola sata tih sv. Misse do 10 s. U 11 s. pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa. Popodne u 5 s. blagoslov. Preko pontifikalne sv. Misse preuzv. biskup udijeljuje papinski blagoslov s potpunim oprostom.

DAROVU U FOND NASEGA LISTA. Da počasti uspomenu pk. don Mijo Čurkovića: Don Frane Grandov Din 20. — Da počasti uspomenu pk. Marka Milčića: Don Frane Grandov Din 20. — Da počasti uspomenu pk. Nevenke Filipić: Don Frane Grandov Din 20. — Uprava harno zahvaljuje.

MILODARI UBOSKOM DOMU U ŠIBENIKU ZA RUJAN I LISTOPAD. — Da počasti uspomenu pok. Ivana Trstenjaka: Obitelj Isler 20 dinara, Dr Krešo Trlaja 30. — Da počasti uspomenu pok. Petra Červelin: Obitelj Jose. Kuži-

žina 30. — Da počasti uspomenu pok. Marije Krstić: Obitelj Petra Vulinović 10. — Da počaste uspomenu pok. Petra Kolombo: Mate Guloznić 10, Fantulin Ante 10. — Da počaste uspomenu pok. Jakova Novaka: Inž. Miroslav Mrkonjić 20, Udruženje zanatlija za srez Šibenik 50. — Da počaste uspomenu pok. Amalije Blažević: Stipe Sare 50, geom. Frane Pasini 10, Niko Kečkemet 50, Dr Montana Dragomir 50, Dr Stambuk Božidar 50, Gospođica Blianka Isler 10, Luka Šarić 20, Dulibić Ruža udv. pok. Ante i Božo Dulibić 150, Obitelj Bumber Toma 10, Jovo Isler 10, Nikola Stošić 20, Spiro Guberina 20, Mate Cukrov 20, Obitelj Šimuna Burica 30, Dr Krešo Trlaja 30, Šime Antić 20, Matija Pačić 20, Vilko Beroš 30, Trlaja Joso 20, Bepo Belamarić 10, Ivo Zepina 10, Mate Guloznić 10, Antonieta Knežević 10, Grubišić Ive 10, Nikola Skalić 10, Obitelj Sponza 10, Jakov Terzanić 10, Vodanović Antun 20, Milan Relja 20, Dr Josip Pasini 30, Dr Vontčina Milan 20, Obitelj Forni Ante 30, Ludmila Pasini 10, Lušić i drug 50, Ivo Tarle Josipov 30, Milič-Štrkalj Ivan 10, Obitelj Milana Bujasa 10, Klarić Ante 10, Josip Sepić 20, Braća Kronja pok. Mate 10, Obitelj Ciac. Mattiazzić pok. Vice 30, Ivo Štrkalj 10, Inčiostril Ivan 100, Blaž Bolanča 20, Domenico Schubogna 20, Obitelj Ive Baica 50, Paja Komesarović 30, Vladimir Simić 30, Dr Jerko Machiedo 50, Dr Jozo Lalić 20, Don Jerko Jurin 10, Šime Tarle 30. — Da počasti uspomenu pok. Bare Burazer: Juraj Knežević 10. — Da počaste uspomenu pok. Petra Pilića: Dr Josip Pasini 30, Ivo Štrkalj 10. — Da počasti uspomenu pok. učitelja Ružević u Jelsi: Dr Josip Pasini 30. — Da počasti uspomenu pok. Olge-Saranelli ud. Braun: Dr Josip Pasini 30. — Da počasti uspomenu pok. Ante Bumber: Petar Grubišić 20. — Da počasti uspomenu pok. Stipana Zjačić: Vilim Beroš 30. — Harna uprava zahvaljuje!

TEČAJ U ŠIBENIKU. Tečaj za područje okruženja šibenskog biće u Šibeniku 28, 29, 30 XI, i 1 XII. Sve prijave za tečaj neka se šalju za okruženje Šibenik (dr. Krešo Zorić, Šibenik, sjemenište).

TEČAJEVI I DUHOVNE VJEZBE. Upozoruju se Križarska Bratstva koja žele

imati tečaj i duhovne vježbe, da se bez odvlačno prijave na V. K. B. Tečajeve ne ka priređuje više društva zajedno, posebno po krajevnim odborima i okružjima. Za duhovne vježbe najavljeno je već mnogo društava, posebno u vrijeme oko Božića.

Što drugi pišu

SELJAK NIJE KOMUNISTA!

Seljak ljubi svoje. Po naravi je čvrsto privezan uz svoju zemlju, koju baš tolik voli, jer je samo njegova, njegovo privatno vlasništvo. Pravi, rođeni seljak ne može s nikad oduševiti za kolektivizaciju zemlje — O toj značajki seljaka piše dopisnik velikog pariškog dnevnika „Le Temps“, kad iz Barcelone šalje ovaj izvještaj o životu katalonskog seljaka kojega su pokušali kolektivizirati:

„Od početka rata seljaci puštaju, d. žito gnjije. To je odgovor na ono što je učinio šef anarhista Durutti, koji je dao izlijepiti po poljima naredbe: „Privatno vlasništvo je ukinuto“. Sa svoje strane najvredniji članovi F. A. I. (Federacija iberijskih anarhista) obilazili su selima i nastojali otmah ostvariti svoje teorije zahtijevajući hitnu kolektivizaciju zemlje. Katalonski seljak je međutim individualista. On je skrpio ruk i čeka kod kuće. Pozivali su seljake na skupštine. Oni se nisu odazivali.

Istina je, prije rata je sindikat vinogradara imao priličan uspjeh. U Katalonskoj je tada osnovano pet stotina seljačkih sindikata. Vrlo mnogo! Ali tada je cilj i parala tih sindikata bio umanjiti godišnja podavanja vlasnicima zemalja ili čak posve ukinuti davanje dijela prihoda zemljoposjednicima. Savez je najviše uspijevaio parokorn „Zemlja pripada onome, tko je obrađuje. Dakle nije se išlo za tim, da se ukinu vlasništvo, nego da vlasništvo pređe iz jedne ruke u drugu. Danas je sasvim različit revolucionarni proglašujući, da je zemlja za jednička i da se pojmovi „moj“ i „tvoj“ imaju zaboraviti. Seljaci nemaju ništa protiv toga, da se eventualno kolektiviziraju i manja u gradu, ali onaj njegov komad zemlje on čvrsto drži i neće ga pustiti prije nego ga ubiju. Sada je sezona sjetve, ali se ne sije. Pokazat će seljaci što znadu!

TAMA SE ZGUSĆAVA

„Documentation catholique“, koja izlazi u Parizu, u svom broju od 24 X, donosi nekoliko dokumenata koji se odnose na borbu protiv komunizma. Tu se nalaze dokumenti njemačkog, austrijskog, kanadskog, francuskog engleskog, mađarskog, škotskog i holandskog episkopata. Tiskana je i poslanica bečkog kardinala dra Innitzera, u kojoj čitamo ove značajne redke:

„Da se kršćane muči zbog njihove vjere to je tradicija koja seže do vremena prvoga mučenika Stjepana, tradicija koja će se uvijek održati u crkvi sve dotle, dok ona bude ispovijedala Krista Raspeoga. Ali vraćati se mučenjima koja podsjećaju na Nerono ime, ubijati ljudske živote zvjerskom surovošću — sramota je za civilizaciju. Uzasnua su za kršćanske savjesti zločinstva, koja se počinjaju protiv onoga, što je kršćanima najsvetije, protiv Krista, Presv. Oltarskog Sakramenta, kuća Božjih. Mržnja protiv vjere dosiže ovdje vrhunac. Ona postaje mržnjom protiv samoga Boga. Ali što je najgora — to treba jasno reći — sve je ovo sistematski. Požari su zapaljeni prema unaprijed smišljenom planu u — inozemstvu. I ako danas plamen liže najdragocjenije zgrade u Španjolskoj, to je samo epilog onoga, što se zbiva po čitavoj Evropi. Posvuda se sistematski pobija vjera i sve što je vjersko. Napada se direktno i indirektno samoga Boga.

Ako danas ne plamsa još nijedna crkva kod nas, vjernici i svećenici nisu masakrirani ne treba li se, međutim, pitati: što će biti sutra? Mi kršćani ne moramo zdvajati. Samo jedan pogled bačen u povjesnicu pokazat će nam, da je više puta u povijesti bilo upravo ovakvih i još strašnijih momenata, kad je ludost ljudska narasla do parokszizma. Tada je posredovala Providnost i očitovale se Božje Milosrde. Moći tame često su se dizale protiv svijetla Kršćstovoga, ali u naše dane ovaj rat tame sa svijetlom poprima nove oblike, kao da se golemi svijet modernoga poganstva bori protiv malobrojnih apostola Krista. Pod maskom svijetla bori se protiv svijetla. Novi oblici, nove maske kojima se moći tame bore protiv svijetla zovu se komunizam i boljševizam“.

PODMIRITE PRETLATU!